

יש טעויות שרק כעבור זמן הופכות לאירועים

יוני 2022

חברה מסוימת החליטה להפסיק ייצור של מוצר מסוים. אחד מחומרי הגלם היה זרחן טריכלוריד (PCl_3), חומר רעיל וקורוזיבי. הקווים למיכל האחסון ואיזור התהליך נוקו מהחומר. כעבור שנים אחדות, מפעיל גילה נזילה בשטח. בדיקה גילתה שמקור הדליפה היה קו PCl_3 "ריק". אף אחד לא נפגע והדליפה טופלה.

במהלך הפסקת מתקן ה- PCl_3 , בזמן ביצוע שלבי הניקוי והשטיפה, מישהו "דילג" על קטע הצינור המסוים הזה. לקח זמן אבל החומר אָבַל את הצינור ה"ריק" וגרם לדליפה.

אנחנו נוטים לחשוב על אירועי כשל חמורים כאירועים מהירים – כמו פיצוץ. אבל אירועים רציניים רבים קרו חודשים או אפילו שנים אחרי הטעות המקורית שגרמה להם.

אולי מפעיל פתח את הברז הלא-נכון וסגר אותו אחרי שעמד על טעותו אבל לא סיפר לאיש. האם חומר עבר את הברז בזמן הקצר שהיה פתוח? מה יקרה או מתי הוא יקרה קשה לנבא אבל הוא יכול לגרום לבעיה רצינית.

דוגמה נוספת: עובד אחזקה מחליף אטם במשאבה. האטם הלא-נכון סופק במחסן והוא מותקן במשאבה. אולי ייקח זמן עד שהאטם ייכשל אבל ייתכן שהאטם הלא-נכון ייכשל לפני האטם הנכון.

האם ידעת?

- אנחנו בני אדם. כולנו טועים. גם אנשים ברמה גבוהה של הכשרה כגון טייסים או אסטרונאוטים טועים.
- יש שני סוגים של טעויות:
 - ◀ אי-ביצוע פעולה נדרשת או ביצועה בזמן הלא-נכון (טעות חסר).
 - ◀ ביצוע פעולה אחרת ממה שהיה צריך לעשות (טעות ביצוע).

שכבות בטיחות מונעות אירועי בטיחות תהליכיים. יכול לקחת זמן עד שכל שכבות הבטיחות יִבְשְׁלוּ, ואז אירוע מתרחש. אבל לפני זה יכולים להיות סימני אזהרה של שכבת בטיחות כושלת – רעשים, ריחות, טפטופים וכד'. מתן תשומת לב וטיפול בסימנים האלה הם הדרך למנוע אירוע רציני.

מה אתה יכול לעשות?

- כשמבצעים משימה, לא משנה כמה היא פשוטה, בצע לפי ההוראות והשלבים. אם יש סתירות או טעויות, הודע לממונה.
- אם אתה עושה טעות תוך כדי ביצוע המשימות שלך, דווח. עדיף להיות מעט נבוך מאשר לגרום למישהו להיפגע.
- שים לב לסימני אזהרה. ראה, לדוגמה: ביקון של ספטמבר 2012 "מה אני יכול לעשות – אני רק מפעיל" ושל דצמבר 2015 "עצור!, הבט!, הקשב!".
- כאשר אחרים טועים, השתדל להבין את השגיאות על מנת ללמוד מהן.
- כאשר דנים בטעויות של אחרים, אל תתמקדו באשמה אלא על הפקת לקחים ושיפורים בתהליכי העבודה. האשמה מורידה מערך התרבות של בטיחות תהליכית. האשמה מרתיע אחרים מלדווח על בעיות, כמעט תאונות, טעויות ושגיאות שעלולים להתפתח לאירועים רציניים בעתיד.

טעות עכשיו יכולה לגרום לאירוע בעתיד!